

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

Lietuvos Respublikos
teisingumo ministerijai
Gedimino pr. 30, 01104 Vilnius

VALSTYBINIO AUDITO IŠVADA

2012 m. liepos 13 d. Nr. 9-36
Vilnius

Mes atlikome Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2011 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams per 2011 metus auditą.

Vadovybės atsakomybė

Teisingumo ministras arba jo įgaliotas administracijos vadovas yra atsakingas už konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio parengimą ir teisingą pateikimą pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus, suvestinio biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio parengimą ir teisingą pateikimą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams bei efektyvią vidaus kontrolę.

Auditoriaus atsakomybė

Mūsų pareiga, remiantis atliktu auditu, pareikšti nuomonę dėl Teisingumo ministerijos konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio, kuris sudarytas konsoliduojant ministerijos, jai pavaldžių biudžetinių įstaigų ir teisingumo ministro valdymo srities asignavimų valdytojo (toliau – ministerijos konsoliduojamų subjektų grupė) finansines ataskaitas, dėl Teisingumo ministerijos suvestinio biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio, kuris sudarytas sujungiant ministerijos ir jai pavaldžių biudžetinių įstaigų biudžeto vykdymo ataskaitas, bei dėl valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams ministerijoje ir jai pavaldžiose įstaigose.

Auditą atlikome pagal Valstybinio audito reikalavimus, kuriuose nurodyta auditą planuoti ir atlikti taip, kad būtų gautas pakankamas užtikrinimas dėl konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų tinkamo ir teisingo pateikimo, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams. Audito metu surinkome

įrodymus, kuriais pagrindėme ministerijos apskaitos sistemos ir vidaus kontrolės, konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių parengimo ir pateikimo, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams vertinimus. Manome, kad surinkti audito įrodymai suteikia pakankamą pagrindą auditoriaus nuomonei pareikšti.

Sąlyginės nuomonės dėl konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių pagrindas

Ministerija ir jai pavaldžios įstaigos neišsamiai ir netinkamai nurodė viešojo sektoriaus subjekto turto, finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto būklę paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną, ir veiklos rezultatus – per ataskaitinį laikotarpį turėtas pajamas ir sąnaudas (žr. ataskaitos 1.2 poskyrį):

– konsoliduotojoje Finansinės būklės ataskaitoje pagal 2011 m. gruodžio 31 d. duomenis valdomo turto likutinė vertė ir finansavimo sumos nurodyti 7 322,2 tūkst. Lt didesni, nenaudojamo ilgalaikio turto (11 387,5 tūkst. Lt) ir sukauptų mokėtinų sumų (1 038,3 tūkst. Lt) likučiai nurodyti neteisingi;

– konsoliduotojoje Veiklos rezultatų ataskaitoje pagal 2011 m. gruodžio 31 d. duomenis pagrindinės veiklos rezultatas (deficitas) nurodytas 955 tūkst. Lt, o kitos veiklos rezultatas (perviršis) – 218,8 tūkst. Lt didesni; dėl nustatytų sąnaudų grupavimo klaidų neteisingai nurodyta 511,4 tūkst. Lt sąnaudų, o dėl socialinių išmokų (4 040,5 tūkst. Lt) grupavimo klaidų neteisingai nurodytos darbo užmokesčio ir socialinio draudimo, socialinių išmokų ir kitos sąnaudos.

Sąlyginė nuomonė dėl konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių

Mūsų nuomone, išskyrus poveikį, kurį turi sąlyginės nuomonės pagrindą sudarantys dalykai, Teisingumo ministerijos 2011 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys rodo tikrą ir teisingą Teisingumo ministerijos konsoliduojamų subjektų grupės 2011 m. gruodžio 31 d. finansinę būklę, 2011 metų veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus, o suvestinis biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas ir pateiktas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą.

Sąlyginės nuomonės dėl valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams pagrindas

Valstybinė teismo medicinos tarnyba, Laisvės atėmimo vietų ligoninė ir Vilniaus pataisos namai valstybės biudžeto asignavimus panaudojo pažeisdami Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos ir Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymus ir finansinę drausmę, nes mokėjimų nepagrindė apskaitos dokumentais ir 6,5 tūkst. Lt metų pabaigoje negrąžino į biudžetą, o padengė ateinančių metų išlaidas (žr. ataskaitos 2.1 poskyrį).

Kalėjimų departamentui pavaldžios įstaigos nesilaikė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 72 punkto, nes 1 293,3 tūkst. Lt lėšų panaudojo be įstaigos vadovo patvirtintos sąmatos (žr. ataskaitos 2.2 poskyrį).

Pažeistas Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas, nes:

– Ministerija, įgyvendindama investicijų projektą „Plungės rajono apylinkės teismo pastato Plungėje, Laisvės al. 4 rekonstravimas“, ir Valstybinė teismo medicinos tarnyba, įgyvendindama investicijų projektą „Valstybinės teismo medicinos tarnybos Šiaulių skyriaus pastato V. Kudirkos g. 99, Šiauliuose rekonstravimas, technologijų ir įrangos atnaujinimas“ nevykdė viešųjų pirkimų procedūrų (neskelbiamų derybų) papildomiems darbams atitinkamai už 63,3 tūkst. Lt ir 120,1 tūkst. Lt įsigyti (žr. ataskaitos 2.3 poskyrį);

– Valstybinė teismo medicinos tarnyba raštu nesudarė sutarties dėl narkotinių ir psichotropinių vaistų bei vaistinių medžiagų įsigijimo (44,6 tūkst. Lt), nors sutarties vertė viršijo 10 tūkst. Lt (žr. ataskaitos 2.3 poskyrį);

– Valstybinė teismo medicinos tarnyba sudarė neterminuotas sutartis dėl inžinerinių sistemų techninės priežiūros ir fizinės objekto apsaugos, Vilniaus pataisos namai – dėl fiksuoto ryšio paslaugų ir 5 metams liftų techninės priežiūros sutartį (žr. ataskaitos 2.3 poskyrį);

– Vilniaus pataisos namai sutartį dėl judriojo ryšio paslaugų pratęsė 2 metams, nors sutartyje numatyta galimybė ją pratęsti tik metams, o Laisvės atėmimo vietų ligoninė dvi maisto įsigijimo sutartis pratęsė, nors jose nebuvo numatyta galimybė jų pratęsti (žr. ataskaitos 2.3 poskyrį);

– Vilniaus pataisos namai įsigijo statybines, elektros prekes, maisto produktus, pavojingų ir nepavojingų atliekų surinkimo paslaugas už 27,9 tūkst. Lt, o Pravieniškių pataisos namai-atviroji kolonija įsigijo atliekų tvarkymo paslaugas už 21 tūkst. Lt be viešųjų pirkimų procedūrų (žr. ataskaitos 2.3 poskyrį);

– Lukiškių tardymo izoliatorius-kalėjimas įsigijo cirkuliacijos siurblio montavimo darbus už 2,5 tūkst. Lt ir baldų už 13,6 tūkst. Lt be viešųjų pirkimų procedūrų ir nesudaręs rašytinės sutarties (žr. ataskaitos 2.3 poskyrį);

– Vilniaus pataisos namai, Laisvės atėmimo vietų ligoninė, Lukiškių tardymo izoliatorius-kalėjimas, įsigydami kai kurias prekes ir paslaugas, pirkimo pradžioje nenustatė pirkimų vertės, todėl galėjo pasirinkti netinkamą pirkimo būdą (žr. ataskaitos 2.3 poskyrį);

– Alytaus pataisos namų sudarytose pirkimo sutartyse dėl ūkinių, švaros ir higienos prekių, įrankių ir tvirtinimo detalių, elektros, santchnikos ir statybinių prekių nėra numatytos perkamos prekės ir jų kainos, kurie buvo pateikti tiekėjų pasiūlymuose (žr. ataskaitos 2.3 poskyrį);

– Šiaulių tardymo izoliatorius, įsigydamas elektros prekes, ir Marijampolės pataisos namai, įsigydami statybinių medžiagų ir panašių gaminių, pasirinko netinkamą pirkimo būdą, nes pirkimo vertė viršijo 30 tūkst. Lt be PVM (žr. ataskaitos 2.3 poskyrį);

– Pravieniškių pataisos namai-atviroji kolonija, nuolat pirkdama santechnikos, elektros, statybines ir panašias prekes (daugiau kaip keli pirkimai per 12 mėnesių) neapskaičiavo visos numatomo pirkimo vertės (žr. ataskaitos 2.3 poskyrį);

– Pravieniškių pataisos namai-atviroji kolonija įsigijo įspėjamosios tvoros rekonstrukcijos darbus (investicijų projektas „Pravieniškių 3-iųjų pataisos namų inžinerinių techninių apsaugos priemonių rekonstravimas“) apklausos būdu, nors darbų pirkimo sutarties vertė viršija 80 tūkst. Lt be PVM (žr. ataskaitos 2.3 poskyrį).

Valstybinė teismo medicinos tarnyba nesilaikė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-08 nutarimo Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ 5.2 punkto, nes ekspertams sumokėjo 47,2 tūkst. Lt priedų už darbą, kuris nebuvo atliktas, 91,2 tūkst. Lt priedų mokėjo visus metus už darbą, kuris nebuvo nuolatinio pobūdžio, ir 54,8 tūkst. Lt priedų sumokėjo už darbą, už kurį jau buvo sumokėta vadovaujantis teisės aktų reikalavimais (žr. ataskaitos 2.4.1 skirsnį).

Lietuvos teismo ekspertizės centras nesilaikė Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 26 straipsnio 1 dalies 3 punkto, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-09-03 nutarimo Nr. 1386 „Dėl pavojingų darbų sąrašo patvirtinimo“ ir skyrė 1,2 tūkst. Lt priemokų už darbą kenksmingomis sąlygomis, nors atliktas darbas nėra priskirtas prie pavojingų darbų (žr. ataskaitos 2.4.1 skirsnį).

Marijampolės pataisos namai nesilaikė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-08 nutarimo Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ 5.2 punkto, nes darbuotojams skyrė pastovius priedus ir priemokas, nenurodydami konkretaus termino (žr. ataskaitos 2.4.1 skirsnį).

Kalėjimų departamentas ir jam pavaldžios įstaigos (Vilniaus pataisos namai ir Lukiškių tardymo izoliatorius-kalėjimas) išeitines išmokas ir kompensacijas už nepanaudotas kasmetines atostogas apskaičiavo nesilaikydami Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-05-27 nutarimu Nr. 650 patvirtinto Darbuotojo ir valstybės tarnautojo vidutinio darbo užmokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašo reikalavimų, todėl atleistiems darbuotojams buvo išmokėta 0,8 tūkst. Lt didesnė ir 1,7 tūkst. Lt mažesnė kompensacija už nepanaudotas atostogas, 1,1 tūkst. Lt didesnė ir 0,4 tūkst. Lt mažesnė išeitinė išmoka ir apskaičiuota 0,04 tūkst. Lt mažiau socialinio draudimo įmokų, negu priklausė (žr. ataskaitos 2.4.2 skirsnį).

Pravieniškių pataisos namai-atviroji kolonija nesilaikė Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 14 straipsnio 2 dalies, nes

išnuomojo patalpas be viešojo konkurso. Todėl nebuvo užtikrinta, kad būtų laikomasi minėto įstatymo 8¹ straipsnyje įtvirtinto viešosios teisės principo, kad sandoriai dėl valstybės turto turi būti sudaromi tik teisės aktų, reglamentuojančių disponavimą valstybės turtu, nustatytais atvejais ir būdais (žr. ataskaitos 2.5 poskyrį).

Valstybinis patentų biuras nesilaikė Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 32 straipsnio 5 dalies ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 patvirtintų Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 55 punkto, nes programos išlaidoms padengti panaudojo 1 357,2 tūkst. Lt 2011 metų valstybės biudžeto asignavimus, o ne pajamų įmokas (žr. ataskaitos 2.6 poskyrį).

Pravieniškųjų pataisos namai-atviroji kolonija nesilaikė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 51 punkto, nes 736,2 tūkst. Lt už šilumos ir geriamojo vandens tiekimą gautų sumų nepripažino pajamomis ir nepervedė į valstybės biudžetą, o apskaitė mažindama patirtas išlaidas (žr. ataskaitos 2.6 poskyrį).

Nesilaikyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-07-17 nutarimo Nr. 1159 „Dėl atlyginimo (raštinės rinkliavos) už centrinės hipotekos įstaigos ir hipotekos skyrių prie apylinkių teismų teikiamas paslaugas“ 2 punkto, nes 4 500 tūkst. Lt Centrinės hipotekos įstaigos uždirbtų pajamų panaudotos ne pagal tikslinę paskirtį, numatytą nutarime (žr. ataskaitos 2.7 poskyrį).

Sąlyginė nuomonė dėl valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams

Mūsų nuomone, išskyrus poveikį, kurį turi sąlyginės nuomonės pagrindą sudarantys dalykai, Teisingumo ministerija ir jai pavaldžios įstaigos visais reikšmingais atžvilgiais 2011 metais valstybės lėšas ir turtą valdė, naudojo, disponavo jais teisėtai ir naudojo įstatymų nustatytiems tikslams.

Valstybinio audito išvadą pateikiame kartu su valstybinio audito ataskaita ir pridedame audituotų Teisingumo ministerijos konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių kopijas.

4-ojo audito departamento direktorius

Rimvidas Aleliūnas

4-ojo audito departamento vyresnioji valstybinė auditorė

Inga Surplienė